

BELEIDSPLAN VAN LITERAIR CAFÉ ‘DE GEESTGRONDEN’ (BUDGETAANVRAAG 2026)

Het begrip ‘literair café’

Het Literair café De Geestgronden gaat in 2026 zijn vijfde jaargang in.

Het Literair café ‘De Geestgronden’ in Burgh-Haamstede¹ ontleent zijn inspiratie aan historische bronnen² en hedendaagse verschijningsvormen³, maar onderscheidt zich door **de focus op poëzie in relatie tot beeldende kunst**.

Het Literair café ‘De Geestgronden’ nodigt bij voorkeur dichters uit het Nederlandse taalgebied uit, die ook met beeldende kunst bezig zijn of daar sterk door zijn beïnvloed⁴.

Het Literair café ‘De Geestgronden’ is het eerste en voorsnog enige Literair café in heel Zeeland. Een echte cafélocatie zal overigens moeten wachten op de renovatie van de voormalige bollenschuur Noordstraat 34, Burgh-Haamstede, laatstelijk tot kleine 40 jaar geleden in gebruik als [kerkzaal](#). Die transitie naar innovatieve horeca met een link naar kunst wordt overigens door de gemeente zeer gewenst, zoals uit [de projectfiche](#) moge blijken. Maar nu het er naar uitziet dat [die renovatie niet door zal gaan](#) is het wachten op een echt “[Cultuurhuis](#)” in Burgh. De komende 4 jaar zal het Literair café ‘De Geestgronden’ dus blijven zwerven, maar ondertussen wel af en toe [zichzelf zichtbaar maken](#) in de openbare ruimte.

Dat neemt niet weg dat inmiddels in Zeeland ook andere literaire initiatieven zijn ontstaan, zoals [De Baaierd](#), dat zich vooral, zo niet uitsluitend richt op het ontwikkelen van Zeeuws schrijverschap, waaronder poëzie. Daar wordt op onderdelen – zie onder nevenactiviteiten – mee samengewerkt. Maar de formule van het Literair café ‘De Geestgronden’ blijft voorsnog uniek, de combinatie van literaire en culinaire hoogtepunten met kunstenaars van (beginnende) nationale faam, met waar gepast een Zeeuwse en Vlaamse inbreng. De [“line-up” voor 16 juni 2023](#), [line-up voor 21 juni 2024](#) en de [line-up voor 16-20 juni 2025](#) zijn daarvan goede voorbeelden.

Daarbij zal het Literair café ‘De Geestgronden’ als verbindende factor werken binnen het culturele landschap van de Kop van Schouwen en als verbindende schakel met en tussen de andere Zeeuwse literaire initiatieven.

Activiteitenplan

Kernactiviteit van het Literair café ‘De Geestgronden’ bestaat uit “essayistisch” bevragen van erkende dichter-beeldend kunstenaars tijdens een maaltijd in een poëzie-minnend gezelschap.

Er worden per kalenderjaar tenminste twee bijeenkomsten gehouden, waarvan één op de laatste vrijdagavond van de jaarlijkse in de eerste weken van juni georganiseerde [Kunstschauw](#) in de Kop van Schouwen en één in de maand oktober of in november.

Daarnaast wordt capaciteit opgebouwd & aangehouden voor een beperkt aantal – op samenwerking met andere literaire initiatieven in de Provincie gerichte – regelmatige of incidentele nevenactiviteiten (waarover verderop in het beleidsplan meer).

---

¹ De naam ‘De Geestgronden’ is bedacht door initiatiefneemster, taal filosoof, dichter en beeldend kunstenaar [Cathrien Berghout](#). Zie [de poëziefilm](#) van [Tom America](#) over het naam-gevende gedicht van Cathrien Berghout.

² https://nl.wikipedia.org/wiki/Café_De_Engelbewaarder

³ <https://perdu.nl/nl/over-perdu/l/geschiedenis/> | <https://koppelkerk.nl/boeken/literair-cafe/> | <https://literaircafeheland.nl> | <https://www.literaircafevenray.nl>

⁴ Het taalgebied, zoals bestreken door <https://deschrijverscentrale.nl> en <https://www.elkedagboeken.be/dw-b>.

Eerste bijeenkomst - juni

Het Literair café aan het eind van de [Kunstschauw](#) gaat uit van de realisatie van speciaal voor het Literair café in opdracht gemaakte kunstwerken. Dat kan poëzie zijn in relatie tot een tezelfdertijd gemaakt beeldend kunstwerk of bijvoorbeeld een poëziefilm.

Vielen in 2022 [de videoproducties](#) in opdracht van het Literair café op, in 2023 is bij wijze van experiment het accent gelegd op een tweetal schrijfoopdrachten + opdracht voor een optreden van een tekstperformer⁵, waarvoor de drie geselecteerde kunstenaars uitgenodigd werden in het voorjaar van 2023 elk afzonderlijk één week in alle rust te verblijven in [Liberte aan Zee](#) (300 m van nationaal park de Oosterschelde en op 2,5 km van het Noordzeestrand, de Domeinen en de Kop van Schouwen). Van de bijdragen van de kunstenaars is de bundel '[Recht van overpad](#)' samengesteld, uitgegeven door Uitgeverij HetMoet. In 2024 stond een thematische aanpak centraal: "[Woorden gaan tussen maan en zwaartekracht.](#)" Dit keer was afgezien van een retraite, in plaats daarvan werd de kunstenaars gevraagd thuis (atelier) of elders in alle rust aan de (schrijf)opdracht te werken.

In 2025 is opnieuw gekozen voor een leidend thema: [Writings through the wall of time.](#)

Het thema wordt vormgegeven door een lichtprojectie/installatie naar ontwerp van en onder regie van Cathrien Berghout.

Onderdelen:

a. Een lichtprojectie op kerkmuur

Een bewegend samenspel van gedichten en beeldende uitingen van deelnemende dichters/beeldend kunstenaars, geïnspireerd op het thema (Storm Vos, opnames en projectie)

Opdracht aan de dichters/beeldend kunstenaars:

Tijd is iets ongrijpbaars, hoe ga je daar mee om, schep je orde, speelt toeval een rol? Maria - Marieke – Barnas, Arnoud Rigter en Vos Broekema hebben hiervoor de uitnodiging aanvaard. De Vlaamse dichter en vertaalster hilde keteleer draagt een deel van door haar vertaald requiem van Rilke voor. Ook Cathrien Berghout doet zelf mee aan de opdracht.

b. Als onderdeel van de lichtprojectie het 'wisselmoment' van Cathrien Berghout geïnspireerd door Plato's grot

Maar anders dan Plato (volgens Plato zien wij slechts een afschaduwing van de werkelijkheid op de muur van de grot waarin wij ons bevinden), is haar 'wall of time' het heden, de constante scheiding tussen toekomst en verleden.

Stel je een grot voor waarvan de bodem onder water staat, plotseling valt er een druppel op dat wateroppervlak. Stel je het geluid en de galm voor die de vallende druppel veroorzaakt in de holte van de grot.

Bij het geluid van de vallende druppel wisselt de voorstelling op de kerkmuur en verandert in

---

⁵ Voor deze extra (schrijf)opdracht zal aanvullende financiering gezocht worden.

een volgende weergave van een gedicht plus afbeelding die daar bij hoort. De druppel valt met tussenpozen, van tevoren bepaald door dobbelstenen en in een 'loop' op band vastgelegd verschijnt op de muur een gedicht met achtergrond. Een willekeurige bezoeker start/stopt de band.

- c. Bij gebrek aan een grot met water op de bodem, moet het geluid van de vallende druppel worden geconstrueerd met een compositie bijvoorbeeld voor piano of snaren van verschillende snaarinstrumenten, die tegelijkertijd 'hun druppel' laten vallen (in de bijbehorende lichtprojectie wordt een beeld van een kringen in een wateroppervlak veroorzakende vallende waterdruppel getoond).

Opdracht aan de componist ([Jasper de Bock](#)):

Componeer een druppel die klinkt als de druppel in de grot. Maak een compositie als nasleep van de vallende druppel voor stem met volgende woorden: sometimes/'t is/endlessly (soms/telkens/eindeloos).

De 'druppel-compositie' van piano en/of snaarinstrumenten en de 'stem-compositie' van de tekst wordt van tevoren opgenomen en vormen samen het wisselmoment tussen de gedichten in de lichtprojectie

De expositie is in de week van de Kunstschouw van 16 – 20 juni 2025 open van 14:00 - 17:00 uur.

Het literair café met buffetdiner zal op vrijdag 20 juni 2025 worden gehouden op dezelfde locatie als in 2023 en 2024, t.w. de N.H. Kerk in Haamstede waar ook de lichtprojectie wordt getoond.

Voor 2026 zal in het najaar van 2025 het thema bepaald worden en daarmee de aard van de (schrijf)opdrachten. Vervolgens worden daar de kunstenaars bij gezocht.

De selectie van de uit te nodigen dichter-kunstenaars wordt gemaakt door de curator van het Literair café, de initiatiefneemster [Cathrien Berghout](#), en verloopt via De Schrijverscentrale (en/of [de Vlaamse pendant](#) daarvan). Het Literair café 'De Geestgronden' volgt daarbij de tarifiering van de [Schrijverscentrale](#) en/of het [Lira-fonds](#). De (landelijke) fondsen die uit de Rijksbegroting worden gefinancierd hebben in 2025 een gemeenschappelijk tariefstelsel afgesproken. Het Literair café 'De Geestgronden' zal dat volgen en heeft daar bij de budgettering op geanticipeerd.

Het is dus de bedoeling ook in de daaropvolgende jaren telkens tenminste twee (schrijf)opdrachten tot het vervaardigen van een kunstwerk te verstrekken. Voor komende edities van het [Nederlands Poëzie Film Festival](#) kan eventueel een opdracht worden gegeven een poëziefilm te maken en in te zenden.

Tijdens de eerste bijeenkomst zal een bescheiden lopend buffet worden geserveerd, met een ticketprijs minimaal gelijk aan de kostprijs van het buffet. Er wordt gerekend op 50 betalende bezoekers.

Tweede bijeenkomst – oktober/november

Kijk voor onze bijeenkomsten die in de periode 2022-2023 in het najaar plaatsvonden [onze website](#).

Tijdens de [Nacht van de Nacht](#) (26 oktober 2024) hebben de Klimaatdichters hun nieuwe voorstelling "De vuurvlieg, de aardbei en de zeeschildpad" uitgevoerd in het [fiZi Filmtheater Zierikzee](#) in Zierikzee, een typische voorstelling voor alle leeftijden. [Grietje Gerami](#) droeg nog een keer de poëzie voor van Klimaatdichter [Cathrien Berghout](#).

De Stichting *F eest der P oëzie* verzorgde 14 november 2024 een avondvullende [voorstelling over Herman Gorter](#) in de foyer van [fizi Filmtheater Zierikzee](#) in Zierikzee.

De formule voor najaar 2025 moet nog worden bepaald, de gedachten gaan uit naar een speciale voorstelling voor de Nacht van de Nacht op zaterdag 25 oktober 2025 in het [fizi Filmtheater Zierikzee](#) in Zierikzee met alle Zeeuwse dichters.

Voor 2026 geldt hetzelfde: de formule zal in de loop van 2026 worden bepaald.

Locatie(s)

De eerste try-out op 14 april 2022 vond plaats in de voormalige bollenschuur, Noordstraat 34, Burgh-Haamstede. In [de dorpsvisie](#) van de gemeente Schouwen-Duiveland werd ervan uitgegaan dat een horecaondernemer met een innovatief concept het pand exploiteert en het Literair café een vast podium biedt. Maar nu het er naar uitziet dat [die renovatie niet door zal gaan](#) is het wachten op een echt “[Cultuurhuis](#)” in Burgh. De komende 4 jaar zal het Literair café ‘De Geestgronden’ dus blijven zwerven, maar ondertussen wel af en toe [zichzelf zichtbaar maken](#) in de openbare ruimte.

Als locatie voor zowel 16 juni 2023 als 21 juni 2024 en 16-20 juni 2025 werd gekozen voor de [N.H. Kerk in Haamstede](#), waar ook nieuw beeldend werk van de dichters geëxposeerd kon worden. Deze locatie zal ook in 2026 voor de juni-bijeenkomst worden gebruikt.

Als locatie voor de oktoberbijeenkomst in 2023 werd gekozen voor het Watersnoodmuseum, het [Vijfde Caisson](#). In 2024 vond daar het mede door het Literair café ‘De Geestgronden’ geprogrammeerde “Dichtersfestival” plaats, maar dan gekoppeld aan de Monumentendag op 14 september 2024. Voor de literaire salon van 14 november 2024 werd uitgeweken naar het [fizi Filmtheater Zierikzee](#) in Zierikzee. Aan die locatie wordt ook voor 2025 en volgende jaren gedacht.

De definitieve locatiekeuzes voor 2026 zullen het najaar van 2025 gemaakt worden.

Regelmatige en incidentele nevenactiviteiten

Nevenactiviteiten in 2023

Zie hiervoor de website van Literair café ‘De Geestgronden’:

- [Podium voor jonge woordkunstenaars](#)
- [Dichtersfestival Watersnoodmuseum](#)
- Expositie ‘*Recht van overpad*’ Toonbeeld Terneuzen
- [Week van de Poëzie, ‘Thuis in poëzie en beeldende kunst’](#) in Galerie SmithArt [Middelburg](#)

Cultureel Laden Dorpsas Burgh-Haamstede 2024-2026

Onze inbreng zal tweërlei zijn:

1. Het plaatsen in de openbare ruimte of het zichtbaar vanaf de openbare ruimte plaatsen of aanbrengen van een display (in een nader te bepalen vormgeving en materiaalkeuze) waarin / waarop wisselend een gedicht te lezen is of dichtregels te lezen zijn van dichters die deelnemen aan activiteiten van ons Literair café. Wij zullen de rol van redactie op ons nemen en dragen vanuit ons budget ook financieel bij, bijvoorbeeld door het betalen van de auteursrechten van de dichters. Met “poëzie in de buitenruimte” wordt proefgedraaid op een “[buitenframe](#)”.

Inmiddels is een aparte subsidieaanvraag ingediend voor het realiseren van een “kunstwerk” bij de muur in de Noordstraat van Burgh-Haamstede, waarin een LCD-scherm is opgenomen dat door een redactie gebruikt zal worden als een digitaal literair tijdschrift.

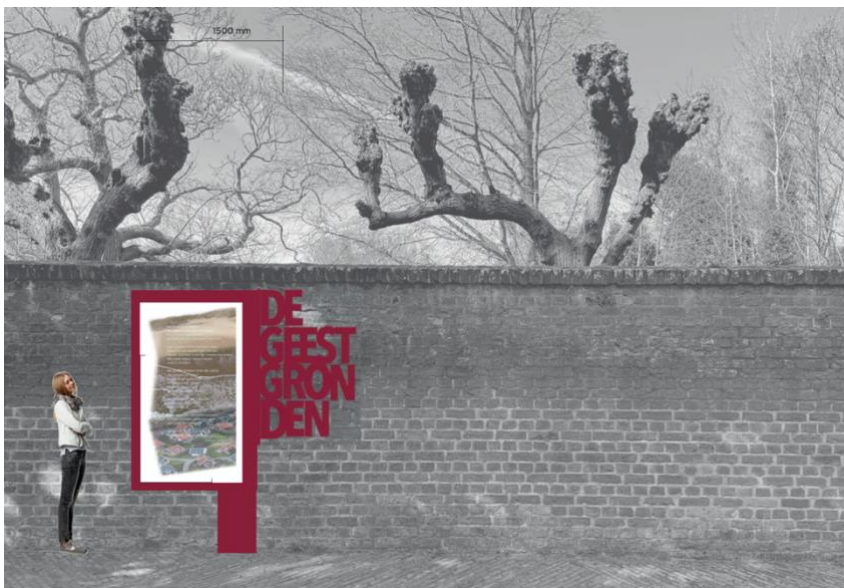
Daarbij moet gedacht worden aan zo’n object in de openbare ruimte:

Het hier getoonde scherm is van het type 65”.

Eigenaar (“Uitgever”) van het scherm zou de Stichting Literair café ‘De Geestgronden’, welke de hoofdredacteur en de verdere redactie levert.

Als de financiering rond komt zou het Digitale Literaire

tijdschrift in de loop van 2026 van start kunnen gaan. Behalve tonen van het werk dat in opdracht van het Literair café ‘De Geestgronden’ wordt geschreven en gemaakt bestaat het voornemen een “open podium” voor scholieren te bieden, die mee hebben gedaan aan een schrijfwedstrijd.

NB Deze activiteiten zullen ook door ons vermeld kunnen worden op <https://straatpoezie.nl/kaart/>

2. Organiseren van “performances” van woordkunstenaars in de openbare ruimte. Zo gaf op 16 juni 2023 de Vlaamse dichter Maud Vanhauwert een [straatperformance](#).

Literair café De Geestgronden verzorgde tijdens de Kerstfair 14 december 2024 in de Kerk van Burgh een hoorspel, getiteld "[Hopen op vrede](#)". Terugluisteren van het hoorspel kan [hier](#).

Samenwerking met het Watersnoodmuseum (2023 en 2024)

In 2023 heeft het Literair café De Geestgronden de “try-out” geprogrammeerd van het Dichtersfestival “[Dichter bij water](#)”. In september 2024 stond het thema “Hoe houden we de klimaatverandering tegen, of: hoe passen we ons aan?” centraal. Opnieuw hebben de leden van alle Zeeuwse dichtersgildes op verzoek van het Literair café De Geestgronden een nieuw werk geschreven, geïnspireerd op dit thema. De oproep luidde: “[Bespiegel een Zeeuwse binnenzee](#)”.

Of deze activiteit ook in 2025 kon uitgroeien tot een jaarlijks terugkerend evenement is nog onduidelijk (het initiatief ligt bij het Watersnoodmuseum).

Miniproducties

In 2023 is het gedicht [Dorstlessen Rijn](#) op muziek gezet en op de piano uitgevoerd door de jonge componist [Jasper de Bock](#). Die samenwerking smaakte naar meer. Enkele van de voor het Literair

café De Geestgronden van 21 juni 2024 door Cathrien Berghout geschreven gedichten zijn door hem op muziek gezet worden en bij die gelegenheid uitgevoerd. Als Literair café 'De Geestgronden' willen we een vast budget reserveren voor dergelijke door jong talent te verzorgen producties. Ook in 2025 is Jasper de Bock ingeschakeld bij de lichtprojectie tijdens de juni bijeenkomst (zie aldaar).

Het literaire landschap van de nabije toekomst in Schouwen-Duiveland, een ontwikkelperspectief!

De huidige literaire activiteiten hebben nog te veel een sporadisch karakter en tonen nog geen volgeprogrammeerd beeld het hele jaar rond. Dat kan en moet anders. In de toekomst zou een eilandelijk "impresariaat" voor maximale vulling van de beschikbare podia met literaire voorstellingen moeten zorgen. Met dit beleidsplan wordt daar een voorschot op genomen, door zelf als Literair café De Geestgronden een aantal literaire activiteiten te programmeren. De intentie is met een aantal van die podia structurele samenwerking te ontwikkelen.

Uiteraard moeten bestaande Zeeuwse resp. eilandelijke literaire initiatieven door het impresariaat uitgenodigd worden meer structureel van de beschikbare podia gebruik te maken.

In het middelbaar onderwijs worden regelmatig schrijvers/dichters uitgenodigd met inschakeling van De Schrijverscentrale. Binnen de Scholengroep Pontes is hiervoor jaarlijks budget gereserveerd. Voorgesteld wordt dat aan de uitgenodigde schrijvers/dichters meer bekendheid wordt gegeven en er een publiek optreden op een van de podia aan wordt gekoppeld. De podia kunnen ook zelf literaire avonden programmeren en daarbij schrijvers/dichters uitnodigen.

Zo langzamerhand ontstaat dan ook een 'landschap' dat in de programmering hoogtepunten opneemt die landelijk en internationaal aansluiting vinden, zoals de [Week van de Poëzie](#) in januari, de [Boekenweek](#) in maart, [Poetry International](#), prijzenfestivals & schrijfwedstrijden, zoals te vinden op het [Poëziecentrum](#) (zie ook het [Poëziecentrum Nederland](#)).

De literaire initiatieven doen er ook verstandig aan om – met behulp van het impresariaat – de banden aan te halen en te versterken met de andere literaire initiatieven in Zeeland. Hiervan noemen we, naast de al genoemde activiteiten van De Baaierd, de dichtersgilden in [Terneuzen](#) en [Aardenburg/Sluis](#), [Groede Literair](#), [Poëtisch Nazomeren](#), EEF ([Eindeloos Eiland Festival](#)), het [Hoogtij Festival](#), [De Maerlant Poëzieprijs van Kunstspoor](#), e.a.

Samenwerking leidt tot kruisbestuiving.

Van daaruit kunnen ook de podia in Schouwen-Duiveland een rol gaan spelen in de programmering van een nadrukkelijk literaire component van het [Nazomer Festival](#), dat nu nog een voornamelijk Walcherse aangelegenheid is, maar per se niet hoeft te blijven!

Stafleden van de Zeeuwse Bibliotheek dromen ervan dat uiteindelijk een Zeeuws Literatuurfestival georganiseerd kan worden. Zie voor referenties in het Nederlandse taalgebied het [Literatuurfestival in Antwerpen](#)⁶ en [Den Haag](#).

Zoveel is wel duidelijk: het organiseren van een dergelijk festival is een maatje te groot voor Schouwen-Duiveland, maar wat zou er mooier zijn dan onderdeel uitmaken van een Zeeuws initiatief. Net als 400 jaar geleden met de dichtbundel 'Zeeuwse Nagtegael' kan getoond worden dat dergelijke festivals niet alleen in de Randstad thuishoren, maar ook in Zeeland een warm onthaal vinden, naar het voorbeeld van [Oostende Theater aan Zee](#). Deelname met een lokale inbreng in het [Nazomer Festival](#) en het organiseren van een of meer eigen lokale festivals naar het voorbeeld van het [Hoogtij Festival](#) kunnen daarvoor de opmaat vormen.

---

⁶ Zie ook dit evenement: [Letterenhuis Festival](#).

Het literaire impresariaat zou ondergebracht kunnen worden bij het (op te richten) samenwerkingsorgaan van de genoemde podia en voor al die podia moeten werken. Het Literair café De Geestgronden heeft de gemeente gevraagd de oprichting van zo'n samenwerkingsorgaan in de nieuw kunst- en cultuurvisie op te nemen en te faciliteren.

Bij de uitwerking van de inmiddels door de gemeenteraad vastgestelde 'Cultuurvisie' moet blijken of aan dit perspectief invulling wordt gegeven. De door de gemeente aangestelde 'Cultuurcoach' zou hier het voortouw in kunnen nemen.

Schrijfp opdrachten, 'writers in residence', etc.

Om het geschetste landschap rijkelijk gevuld te houden dient ook *actieve* kunstbeoefening te worden gestimuleerd.

Talentontwikkeling onder Zeeuws schrijverschap kan geheel worden overgelaten aan het literaire initiatief van De Baaierd, dat zich speciaal hierop richt. De Baaierd is een broedplaats, podium en herberg voor de letteren in de breedste zin des woords – door vele soorten Zeeuwen, en vóór vele soorten Zeeuwen. Zie het [Baaierd](#) met hun [Schrijvers- en voordrachtwerkplaatsen](#) en [Kraamkamers](#). Nu ook op Schouwen-Duiveland in [Zierik C.](#)

Het verdient wel aanbeveling dat De Baaierd in samenwerking met de Bibliotheek Oosterschelde meer werk maakt van het benaderen van jongeren c.q. scholieren⁷.

Schouwen-Duiveland beschikt nog niet zelf over dichters van naam (blijkend uit publicatie van bundels en – nominaties voor – literaire prijzen). Ook in heel Zeeland zijn die schaars⁸.

Een brug naar de literaire wereld van prijzen en festivals zou geslagen kunnen worden door de instelling van een eilandelijke dichtersgroep, naar de voorbeelden van dichtersgilden in [Terneuzen](#) en [Aardenburg/Sluis](#). Die dichtersgroep kan ook (gezamenlijke) voorstellingen produceren, voor bijzondere gelegenheden, zoals tijdens bijvoorbeeld de Kerstfair in Burgh-Haamstede.

Om het literaire niveau op een hoger peil te brengen en zowel inwoners als bezoekers duidelijk te maken dat er in Burgh-Haamstede literair iets "bijzonders" plaatsvindt moet er ook ruimte zijn voor schrijfp opdrachten aan landelijk bekende kunstenaars. Het Literair café De Geestgronden heeft daarmee inmiddels een hele track-record opgebouwd en is van plan daar de komende jaren meer door te gaan⁹. Het Literair café De Geestgronden hanteert daarbij de kwaliteitscriteria van het [Lira-fonds](#)¹⁰.

Daarbij zijn ook cross-over (schrijf)opdrachten mogelijk, zie de poëziefilm 'De voormalige bollenschuur, een heenkomen voor de geest' gemaakt door Tom America en de miniproductie 'Dorstlesser Rijn', gecomponeerd door Jasper de Bock.

---

⁷ Met als aanknopingspunt het uitnodigen van schrijvers en het organiseren van schrijfp opdrachten, zoals ook geprobeerd is met het project 'Zeeuvse Nagtegael'. Het is jammer dat [RegioRuis](#) geen podium lijkt te willen bieden voor woordkunstenaars (tenzij sprake is van rap, maar dat is een te beperkte categorie).

⁸ Zie bundels van Tijs van Bragt met 'Weier' en 'Bonterik Sterrenzager' en bundels van Rogier de Jong met 'Seinpost' en 'Meerval'.

⁹ Zie voor alle auteurs die de afgelopen jaren speciaal in opdracht van het Literair café De Geestgronden nieuw werk hebben gemaakt dit overzicht: <https://literaircafedegeestgronden.nl/programma/deelnemende-auteurs/>

¹⁰ Zowel in 2023 als voor 2024 heeft het Literair café De Geestgronden een financiële bijdrage van het Lira-fonds ontvangen.

Een vaste ‘residentie’ is daarvoor niet nodig¹¹. In 2023 is gebruikgemaakt van de unieke vakantiewoning ‘[Liberté aan Zee.](#)’

Waar mogelijk wordt het voor het Literair café De Geestgronden geproduceerde werk gebundeld en uitgegeven, net als met de bundel ‘[Recht van overpad](#)’ is gebeurd. Verder zal actief gebruik worden gemaakt van het in de openbare ruimte te plaatsen digitale scherm dat dienst zal doen als digitaal literair tijdschrift.

Doelgroepen

Literair café ‘De Geestgronden’ richt zich specifiek op de doelgroepen volwassenen (ouderen) en jongeren.

[Poëzie-leesclubs](#)¹² kennen doorgaans een relatief hoge gemiddelde leeftijd. Dat geldt ook voor de lezers op Schouwen-Duiveland, dat geen bij Senia geregistreerde club kent.

Het gaat hier om een poëzie-minnende groep lezers, waaronder ook – net als bij [De Reizende Dichters](#) (die wel deel uitmaken van ons eilandelijk literair landschap¹³) – een aantal amateur-beoefenaren. Dit publiek dient als nucleus zowel voor het aantrekken van bezoekers als voor beoefenaren die op zoek zijn naar een open podium. Deze leeftijdsgroep is overigens geheel representatief voor de vergrijzende bevolking van Zeeland (en Schouwen-Duiveland in het bijzonder). Literair café ‘De Geestgronden’ voorziet dan ook in de behoefte aan vrijetijdsbesteding van deze leeftijdsgroep. Het min of meer losse samenwerkingsverband met andere literaire initiatieven in Zeeland, naast [De Reizende Dichters](#), de dichtersgilden [Middelburg](#), [Hulst](#), [Terneuzen](#), [Sluis](#) en daarnaast uit [Goes](#), [Groede Literair](#), [Poëtisch nazomereren in Aardenburg](#) en niet te vergeten ‘[Mannen van papier](#)’ en het tijdschrift [Ballustrada](#) en last but not least [De Baaierd](#) zorgt voor dat open podium¹⁴, met als kernactiviteit binnen het activiteitenplan het Dichtersfestival in september in het Watersnoodmuseum, Het Vijfde Caisson.

Daarnaast richt het Literair café ‘De Geestgronden’ zich met behulp van [ZB Bibliotheek Zeeland](#) en [Bibliotheek Oosterschelde](#) (en vergelijkbare podia in andere Zeeuwse gemeenten) specifiek op jongeren. Om dezelfde reden van vergrijzing: culturele activiteiten zijn nodig om Zeeland aantrekkelijk te houden voor jongeren, die anders wegtrekken en ook na hun studie niet meer terugkeren. Met alle gevolgen van dien voor de sociale infrastructuur (verenigings-, onderwijs-, sport- en algemene voorzieningen) en de instandhouding van de economische kurk waarop een groot deel van de Provincie (en Schouwen-Duiveland vrijwel uitsluitend) drijft: de toeristische sector die het niet zonder personeel kan doen. Met het poppodium Brogum is in 2023 samengewerkt om tijdens het AnyWave Festival dat doorgaans aan het begin van de Kunstschouw-week is gepland, één of meer “woordkunstenaars” te programmeren, die de interesse voor moderne vormen van poëzie kunnen wekken en stimuleren. De voorstelling van Maureen Ghazal en Derek Otte (met begeleiding van Rass King en video van Vogelvlucht.Studio) had een kwalitatief hoog niveau en kan [nog steeds teruggekeken](#) worden. Dit jaar wordt onderzocht of de samenwerking met de ZB Bibliotheek Zeeland/Bibliotheek Oosterschelde qua publieksbereik vruchtbaarder is, nu het poppodium voornamelijk het aanbod richting woordkunstenaars op het hoofdpodium niet wil verbreden. De Cultuurcoach is door ons gevraagd hiertoe het verdere initiatief voor verder overleg te nemen. Zie ook het project [De Schrijfvijs](#) en het project getiteld [Zeevscbe Nagtegael 2.0](#)’, waaraan het Literair

---

¹¹ Zie bijvoorbeeld de [Schrijfretraite](#) van Jan Vantoortelboom.

¹² Senia kent overigens in heel Zeeland geen enkele geregistreerde leesclub poëzie, en maar 5 van dergelijke clubs “elders” in Nederland, maar kondigde aan daar in 2022 werk van te gaan maken, tot op heden zonder merkbaar resultaat.

¹³ Een platform op Facebook waarop wij ook al onze activiteiten publiceren, net als op de pagina’s van andere literaire initiatieven in Zeeland.

¹⁴ De gemeente Schouwen-Duiveland heeft eind vorig jaar besloten een onderzoek in te stellen naar de condities waaronder een eilandelijk dichtersgilde vorm zou kunnen krijgen.

café 'De Geestgronden' in 2023 heeft meegewerkt. En zie ook de inzet van de ZB tijdens de [Week van de Poëzie in 2024](#), waarbij ook de activiteiten van het Literair café 'De Geestgronden' werden gepromoot.

Net als afgelopen jaar krijgen jonge kunstenaars het podium, zoals [Jasper de Bock](#) als *componist* van muzikale miniproducties.

Marketing, hoe worden de doelgroepen bereikt?

De doelgroep cultuur-minnende volwassenen wordt op de projectactiviteiten gewezen tijdens de vele lokale / regionale festivals en de jaarlijkse [Kunstschauw](#) in de maand juni in het bijzonder. Tijdens de Kunstschauw trekken 10.000 – 15.000 toeristen, die daarvoor speciaal hun vakantie in deze periode hebben geboekt, langs de ca. 30 authentiek Zeeuwse locaties zoals oude kerkjes, boerenschuren, hofsteden, een graanmolen, villa's en tuinen, verspreid over een 12-tal dorpen maar ook historische sites, bos en strand. Het Literair café 'De Geestgronden' is aanwezig in alle media-uitingen van de Kunstschauw, waaronder hun Magazine, en zorgt voor flyers op alle locaties¹⁵. Alleen al hierdoor kan, *net als in 2023 en 2024 (en hopelijk 2025)*, gerekend worden op een **ca. 50 bezoekers**¹⁶ tijdens het Literair café dat tijdens de laatste vrijdag(avond) van de Kunstschauw week op 26 juni 2026 wordt georganiseerd, net als in 2023, 2024 en 2025 in de [N.H. Kerk in Haamstede](#)).

Jongeren worden exclusief bereikt via de (samenwerkingspartners van de) ZB Bibliotheek Zeeland en de Bibliotheek Oosterschelde, waaronder de middelbare scholen waarvoor de bibliotheken zich inzetten in het kader van 'leesbevordering' en/of specifiek [jeugd & jongeren](#).

Uiteraard worden de lokale/regionale media ingeschakeld (Wereldregio, PZC, Omroep Zeeland)¹⁷, maar van directe contacten met de doelgroep op straat en op de poppodia en festivals wordt meer verwacht. De eigen sociale media en die van anderen worden daarbij als ondersteunend gezien¹⁸.

---

¹⁵ Inmiddels is – mede op initiatief van het Literair café 'De Geestgronden' – een [Cultuurplatform Burgh-Haamstede](#) opgericht dat, met ondersteuning van [Eilandmarketing Schouwen-Duiveland](#) een culturele invulling aan het [Park Burgh-Haamstede](#) wil geven. Projectevenementen worden ook via die kanalen gepromoot.

¹⁶ Dit aantal van 50 bezoekers is ook wat we bij andere bijeenkomsten verwachten, zoals het Dichtersfestival in september en de Literaire salon in november 2024. Volgens de [Encyclopedie van Noord-Brabant](#) is 55 bezoekers het gemiddelde aantal voor alle literaire cafés.

¹⁷ En uiteraard worden alle evenementen in de Weekladder opgenomen van de [Zeeuwse Cultuuragenda](#).

¹⁸ De website van het Literair café 'De Geestgronden' is het afgelopen jaar door 2.811 unieke bezoekers 7.713 keer bezocht, de Facebookpagina's kennen meer dan 4,500 connecties' ("FB-vrienden") en ook het Instagram-account heeft een relatief groot bereik met ruim 1.000 vaste "volgers". Doorplaatsing van projectactiviteiten vindt plaats naar ca. 60 literaire "groepen", waarvan we "lid" zijn.

Organisatie

Stichting Literair café 'De Geestgronden'

KvK-nummer 84619007 Btw-identificatienummer NL863283688B01

Voorzitter [Cathrien Berghout](#), secretaris-penningmeester [Martin van Rossum](#)

Hogeweg 52, 4328 PH Burgh-Haamstede <http://literaircafedegeestgronden.nl>

Eerste boekjaar loopt van oprichtingsdatum – 31 december 2022.

Per 1 juli 2022 is het bestuur aangevuld met twee nieuwe leden: [Kiri Frederiks](#) en [Marleen van Wijngaarden](#).

ANBI-status is per 15 februari 2023 toegekend.

Het Bestuur van de Stichting Literair café 'De Geestgronden' onderschrijft alle relevante codes, de Governance Code Cultuur, Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie en past deze ook toe.

Bij de honorering van dichters en filmmakers worden de tarieven van de Schrijverscentrale en/of het Lira-fonds gevolgd. Dat geldt ook mocht in 2025 er een uniform landelijk vastgesteld tarief komen dat maatgevend is voor alle uit Rijkskas gefinancierde culturele fondsen.

Tijdsplanning

December 2025	Start voorbereidingen – vijfde jaargang 2026
Januari 2026	Bevestiging uitnodiging voor "retraites", indien daarvan gebruik wordt gemaakt
Februari 2026	Start periode waarin aan schrijfp opdrachten wordt gewerkt
Juni 2026	Literair café 'De Geestgronden' laatste vrijdag Kunstschouw, juni 2026
September 2026	Dichtersfestival Watersnoodmuseum (?)
Oktober 2026	Nacht van de Nacht Literaire salon 'De Geestgronden'
December 2026	Evaluatie en Start voorbereidingen – zesde jaargang 2027

Begroting en dekkingsplan "Literair café vijfde jaargang" 2026¹⁹

Activiteit	Kosten
Marketing & social media management (incl. website, FB & Insta content); stelpost	€ 3.000
Honorarium schrijfpdracht 2x week € 2.200 per week	€ 4.400
Alle organisatiekosten Literair café juni 2026, inclusief reiskosten en hotelovernachtingen etc.	€ 4.500
Honoraria kunstenaars Literair café juni 2026	€ 2.000
Alle organisatiekosten Literaire salon oktober/november 2026, inclusief reiskosten en hotelovernachtingen etc.	€ 4.750
Honoraria kunstenaars Literaire salon oktober/november 2026	€ 1.000
Alle organisatiekosten Literair café alle (overige) nevenactiviteiten 2026, inclusief reiskosten	€ 2.920
Opname en productie videostream van Literair café juni 2026	€ 1.750
Bijdrage aan kosten opdrachten aan jonge woordkunstenaar(s), componisten etc.; stelpost, max. bijdrage	€ 2.500
Bedrijfskosten	€ 2.000
Totaal begroting	€ 28.820,00

Gevraagde budgetsubsidie voor het kalenderjaar 2026	
Budgetsubsidie	€ <u>28.820</u>
Totaal dekking	€ 28.820

NB Voor aanvullende activiteiten zullen eventueel andere fondsen worden benaderd, voor zover deze daarvoor openstaan (bij sommige fondsen is maar één keer per drie of vier jaar een aanvraag mogelijk). Wel zal steeds een aanvraag bij het Lira-fonds worden gedaan, ter aanvulling op het honorarium c.q. het kunnen uitnodigen van een extra kunstenaar.

---

¹⁹ Exclusief kosten en inkomsten uit ticketverkoop i.v.m. culinaire gedeelte; ticketprijzen zullen vrijwel kostendekkend zijn voor kosten diner/buffet.